

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/Issue 16 (Haziran/June 2024), s. 181-201.

Geliş Tarihi-Received: 18.04.2024

Kabul Tarihi-Accepted: 18.05.2024

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1470204

Fatma Hilal Başal Tarafından Yazılan Keloğlan Masallarının UNESCO Değerler Listesi Bağlamında İncelenmesi*

Analysis of Keloğlan Tales Written by Fatma Hilal Başal in the Context of UNESCO Values List

Büşra DEĞİRMENCI**

Sedat KARAGÜL***

Öz

Bu çalışmada, Fatma Hilal Başal'ın *Keloğlan Masalları* serisinde yer alan *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Hekim*, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah*, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler*, *Keloğlan ile Köyde Yangın*, *Keloğlan ile Zehra Sultan*, *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* adlı masal kitaplarındaki değerlerin UNESCO tarafından kabul edilen on iki evrensel değer bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacına uygun ve tutarlı bir biçimde gerçekleştirilmesine rehberlik etmesi için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler doküman inceleme yolu ile toplanmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, içerik çözümlemesi tekniklerinden de "kategorisel çözümleme tekniği"nden yararlanılmıştır. Çalışmada seçilen Keloğlan masalları UNESCO Değerler Listesi'nde yer alan sevgi, mutluluk, yardımlaşma, sorumluluk, dürüstlük, saygı, birlik, sadelik, barış/huzur, alçakgönüllülük, hoşgörü (tolerans) ve özgürlük değerlerine göre incelenmiş ve masallarda geçen değerler not edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre her değer için masal kitaplarındaki sayıları frekans, yüzde ve yoğunluk puanlarına göre tabloleştirilmiştir. Ardından değerlerin masallarda hangi boyutlarla ele alındığı masallardan alıntılar yapılarak ifade edilmiş ve yorumlanmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda incelenen masal kitaplarında sevgi değerinin 59 kez, mutluluk değerinin 44 kez, yardımlaşma değerinin 42 kez, sorumluluk değerinin 32 kez, dürüstlük değerinin 30 kez, saygı değerinin 17 kez, birlik değerinin 14 kez, sadelik değerinin 8 kez, barış/huzur değerinin 7 kez, alçakgönüllülük değerinin 6 kez ve hoşgörü (tolerans) değerinin ise 5 kez geçtiği belirlenmiştir. İncelenen masal kitaplarında 11 evrensel değer varlığı gözlemlenirken "özgürlük" değerinin hiçbir masal kitabında yer almadığı tespit edilmiştir.

* Bu makale, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırlanmış olduğu "Fatma Hilal Başal Tarafından Yazılan Keloğlan Masalları Serisindeki Değerlerin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Diyanet İşleri Başkanlığı, e-posta: degirmencibsr@gmail.com, ORCID: 0009-0007-9243-3629.

*** Doç. Dr., İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, e-posta: sedatkaragul@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1829-2809.

Anahtar Kelimeler: Değer, değerler eğitimi, çocuk edebiyatı, masal, Keloğlan Masalları.

Abstract

In this research, in Fatma Hilal Başal's Keloğlan Tales series, Keloğlan Takes His Lesson, Keloğlan and the Miller, Keloğlan and the Spring of Life, Keloğlan and the Bandits, Keloğlan and the Doctor, Keloğlan and the Good-Hearted Sultan, Keloğlan and Korkut and Turgut Brothers, Keloğlan and the Village It is aimed to examine the values in the fairy tale books named Yang, Keloğlan and Zehra Sultan Becoming the Hero of Keloğlan Village in the context of twelve universal values accepted by UNESCO. Qualitative research method was used to guide the research to be carried out in a consistent and appropriate manner. Data were collected through document review. Content analysis method was used to analyze the collected data, and "categorical analysis technique" was also used among content analysis techniques. The Keloğlan tales selected in the research were examined according to the values of love, happiness, cooperation, responsibility, honesty, respect, unity, simplicity, peace, humility, tolerance and freedom in the UNESCO Values List, and the values in the tales were noted. According to the results obtained, the numbers of each value in the fairy tale books were tabulated according to their frequency, percentage and density scores. Then, the dimensions in which the values were discussed in the tales were expressed and interpreted by quoting from the tales. In line with the results obtained in the research, in the fairy tale books examined, the value of love was used 59 times, the value of happiness 44 times, the value of cooperation 42 times, the value of responsibility 32 times, the value of honesty 30 times, the value of respect 17 times, the value of unity 14 times, It was determined that the value of simplicity was mentioned 8 times, the value of peace was mentioned 7 times, the value of humility was mentioned 6 times and the value of tolerance was mentioned 5 times. While the presence of 11 universal values was observed in the examined fairy tale books, it was determined that the value of "freedom" was not included in any of the fairy tale books.

Keywords: Value, values education, children's literature, fairy tale, Keloğlan Tales.

Giriş

Eğitim, ilk önce bireyi sonrasında ise toplumu geliştirip dönüştürebilecek en önemli olgulardan biridir. Aynı zamanda eğitim, toplumun varlığını ve kültürünü koruma altına alarak gelecek nesillere güvenli bir şekilde ulaştırılmasını amaçlayan bir sistemdir. Bu sistemin devamlılığı ise bireylerin bilgi, beceri ve ahlaki değerlerle donatılmasıyla sağlanmaktadır. Değerler, eğitimle birlikte iyi bir insan, iyi bir toplum ve iyi bir yaşam oluşturmayı amaçlamaktadır. Çünkü eğitimle kazanılan değerler, bireyin yaşamı boyunca bilincini ve düşünce yapısını geliştirerek benliğini oluşturmasına yardımcı olmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı değerler eğitimini, "toplumsal hayatı oluşturan, insanları birbirine bağlayan, gelişmeyi, mutluluğu ve huzuru sağlayan, risk ve tehditlerden koruyan ahlaki, insani, sosyal ve manevi değerlerimizin tüm bireylere kazandırılması" olarak tanımlamaktadır (MEB, 2010). Birey, eğitim sayesinde farkında olmadan edindiği değerlerle, bilgi hazinesini, örf ve adetlerini, evrensel ve millî değerlerini nesilden nesle aktarmaktadır. Eğitim, manevi, millî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; vatanını ve milletini seven, sosyal sorumluluğa sahip olan; yapıcı, yaratıcı, üretici ve özgür bireyler yetiştirerek güçlü bir toplum oluşturmayı amaçlamaktadır. Eğitimin bu amacını gerçekleştirmeyi sağlayan faktörlerden biri de şüphesiz edebiyattır. Edebiyat, malzemesi dil, konusu insan olan ve çağlar boyunca insanların, duygu, düşünce ve değerlerini biçimlendirerek aktarmasını sağlayan kültürel bir unsurdur. Kavcar (1999)'a göre, edebiyat ve eğitimin konusu insandır. Bu iki alan, insan ve insan topluluklarıyla kurdukları ilişki açısından birbirleriyle yakından bağlantılıdır. İnsanın amacı ise çocukları, eğitimle topluma faydalı bir birey olacak şekilde yetiştirmektir. Bu noktada, çocukların dil gelişimi ve algılayış düzeylerine uygun yapıtlarla duygu ve düşünce evrenlerini geliştirmeyi, onların insan ve yaşam gerçekliğini anlamlandırmalarını amaçlayan çocuk edebiyatının son derece önemli ve işlevsel bir araç niteliği taşıdığı söylenebilir.

Rönesans'ın büyük buluşlarından biri olarak değerlendirilen "çocukluk" kavramının (Hayran, 2020) toplumsal bir yapı ve psikolojik bir varlık olarak 16. yüzyılda fark edilmeye başlandığı ve bu dönemden başlayarak günümüze kadar gelişme gösterdiği bilinmektedir (Neydim, 2007). Çocukluğun fark edilmesi ve çocukluk bilincine ulaşılmasıyla çağdaş anlamda çocuk edebiyatının 18. yüzyılın sonlarında Batı'da başladığı görülmektedir. Russell (2004) da bu noktada, başlangıçta çocuk edebiyatı ve yetişkin edebiyatı diye bir ayrımın olmadığını, çocukların aileleriyle aynı öyküleri dinlediğini belirtmektedir. Tarihsel süreçte çocuk ve yetişkin arasındaki ayrımın fark edilmesiyle çocuğa ve yetişkine seslenen edebiyatın da farklı olması gerektiği görüşü belirginleşmeye başlamış, böylelikle çocuk edebiyatı denen bir gerçeklikle karşılaşmıştır. Karagül (2020, s. 11)'e göre "çocuk edebiyatının genel edebiyat kavramı içinden sıyrılarak özel ve müstakil bir konuma yerleşmesinde, bu edebiyatın gerek biçim gerekse içerik özellikleriyle çocuğun ilgi ve gereksinimlerini temel alarak yapılandırılan bir edebiyat olması etkilidir. Çocuğun iç dünyasının, algılama biçimlerinin, dikkat süresinin, gelişim özelliklerinin yetişkinlerden büyük ölçüde farklılaşması çocuğa göre yapıtların kaleme alınmasını bir gereklilik haline getirmiş, bu yapıtların oluşturduğu edebiyat alanına da çocuk edebiyatı denmiştir." Çocuğu temel alan yaklaşımla yazılan yapıtların oluşturduğu bir bütün (Karagül, 2019) olarak nitelenen çocuk edebiyatı, Sever (2013, s. 17)'e göre "erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adı" biçiminde tanımlanmaktadır.

Çocuk kültürünün fark edilmesi ve okulların yaygınlaşması sonucunda, çocukların düzeylerine uygun anlatım biçimini barındıran ve duygu, hayal, düşünce dünyasına etki edecek sözlü, yazılı ve görsel ürünlerin varlığına olan ihtiyacı arttırmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra çocuk edebiyatında oluşan boşluk, yetişkin edebiyatındaki çocuğa hitap edebilecek eserlerin çocuklara uyarlanmasıyla tamamlanmaya çalışılmıştır. Bu süreçte en çok yararlanan yazınsal türlerin başında masalların geldiği görülmektedir.

Masallar, olağanüstü özelliklerle kurulu dünyasına çocuğu çeken, büyükten küçüğe her yaştaki bireyin güzel vakit geçirmesini sağlayan, toplumların adetlerini ve inanışlarını yansıtan önemli edebî unsurlardan biridir. Bununla birlikte masallar, bir milletin sosyal, ekonomik yapısını ve ahlakî değerlerini kültürlerarası iletişimle aktararak; geçmiş, gelecek ve bugün arasında köprü vazifesi üstlenmektedir. Ünlü halkbilimcisi Boratav'a göre, "Çocuğa anadilinin, bir işçinin elindeki alet gibi nasıl kullanıldığını ilk öğreten, ona bu dilin her türlü hünerlerini, kıvraklığını, zenginliğini, inceliğini ilk gösteren, kişiye kendi dilini ilk aşlayan masaldır" (Sever vd., 2015, s. 248). Hayali bir yapıya sahip olan masallar, sıra dışı gibi nitelendirilse de insanın yaşam serüveninin merkezinde yer almaktadır. Çocuk okuyucu, masallar ile kendi dünyasını ve dış dünyayı tanıma fırsatı yakalar. Aynı zamanda masallarda yansıtılan olay örgüsü ve karakterlerle özdeşim kurarak yaşadığı iyi-kötü durumlarda olumlu davranış geliştirme ve olumsuz bir durumla baş edebilme yetisi kazanır (Altuntaş Gürsoy, 2020; Aslan, 2019; Dilidüzgün, 2003; Oğuzkan, 2010; Şirin, 2019; Yalçın ve Aytas, 2017; Yardımcı ve Tuncer, 2002). Çocukların bilişsel, sosyal, ahlaki, ruhsal gelişimi ile birlikte dil becerisini de geliştiren masallar, millî ve evrensel kültürel değerlerini tanıtmaya ve benimsetmeye konusunda da önemli bir rol oynamaktadır. Türk masalları içinde önemli bir yere sahip olan Keloğlan masalları, millî kültürümüzden ve değer yargılarımızdan izler taşımaktadır. Cesareti, azmi, şansı, başarısı, saflığı, yardımseverliği, dürüstlüğü, cömertliği, samimiyeti, alçakgönüllülüğü, pratik zekâsı ve adaletli oluşuyla Türk halkının ortak değer yargılarını yansıtan Keloğlan karakteri, ulaşılması zor olanı ve imkansız başarıyla da Türk

toplumunu temsil etme niteliğine sahip olmaktadır. Bu açıklamalardan yola çıkarak hazırlanan bu çalışmada Keloğlan masallarının konu edinilmesinin sebebi; bu masalların Türk toplumunun millî, ahlakî, kültürel ve tarihi değerlerini yansıtan önemli birer anlatılar olduğu düşüncesidir.

Sanat, bilim ve kültür alanlarında uluslararası iş birliğiyle dünya barışı ve güvenliğini amaç edinen UNESCO tarafından desteklenen ve farklı ülkelerden eğitimcilerin ortak kararı ile belirlenen on iki evrensel değer hakkında yapılan alanyazın araştırması sonucunda, müzik ders kitaplarında yer alan eserlerin UNESCO tarafından kabul edilen değerler çerçevesinde incelenmesi (Gişi, 2019), yerli ve yabancı çizgi filmlerin evrensel değerler bakımından incelenmesi (Kaymak, 2020), eğitim filmlerinde yer alan değerlerin evrensel değerler çerçevesinde incelenmesi (Güney, 2021), *Maysa ve Bulut* çizgi filminin UNESCO Yaşayan Evrensel Değerler bağlamında incelenmesi (Köseoğlu, 2022) konulu çalışmaların yer aldığı tespit edilmiştir.

Türk kültürünü yansıtan Keloğlan masalları üzerine yapılan çalışmaların taranması sonucunda bu masalları çeşitli yönleriyle inceleyen farklı araştırmaların (Berge, 2019; Cerit, 2015; Çetin, 2018; Diren, 2013; Dursun, 2008; Ourakova, 2001; Özcan, 1991; Özer, 2019; Sezgin, 2018; Türkan, 2010) geçmişten bu yana yapılageldiği görülmüştür. Yapılan alanyazın taramaları sonucunda; Keloğlan masallarını UNESCO Değerler Listesi bağlamında inceleyen herhangi bir çalışmanın henüz gerçekleştirilmediği görülmüş, bu bağlamda Türk kültüründe müstakil bir yere sahip olan Keloğlan masallarının evrensel değerler bağlamında incelenmesinin alanyazındaki önemli bir boşluğu doldurabileceği düşünülmüştür. Buna göre bu çalışmada, ülkemizdeki çocuk edebiyatı yazarlarından Fatma Hilal Başal'ın Keloğlan Masalları serisinde yer alan Keloğlan Dersini Alıyor, Keloğlan ile Değirmenci, Keloğlan ile Hayat Pınarı, Keloğlan ile Haydutlar, Keloğlan ile Hekim, Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah, Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler, Keloğlan ile Köyde Yangın, Keloğlan ile Zehra Sultan, Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor adlı masal kitaplarındaki değerlerin UNESCO tarafından kabul edilen on iki evrensel değer (alçakgönüllülük, barış/huzur, birlik, dürüstlük, hoşgörü (tolerans), mutluluk, özgürlük, sadelik, saygı, sevgi, sorumluluk, yardımlaşma) bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın problem cümlesini "Keloğlan masallarının UNESCO Değerler Listesi'nde yer alan değerleri yansıtmaya durumu nedir?" sorusu oluşturmuştur. Araştırma, Fatma Hilal Başal tarafından kaleme alınan "Keloğlan Masalları" serisinde yer alan on masal kitabıyla ve UNESCO Değerler Listesi'nde yer alan "alçakgönüllülük, barış/huzur, birlik, dürüstlük, hoşgörü (tolerans), mutluluk, özgürlük, sadelik, saygı, sevgi, sorumluluk, yardımlaşma" değerleriyle sınırlı tutulmuştur.

Yöntem

Çocuk edebiyatı yazarlarından Fatma Hilal Başal tarafından kaleme alınan *Keloğlan Masalları* serisindeki kitapları UNESCO Değerler Listesi'nde yer alan değerler bağlamında incelemeyi amaçlayan bu çalışma, temel nitel araştırma yaklaşımına göre desenlenmiştir. Nitel araştırma "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma biçimidir" (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 39). Nitel araştırmaların en belirgin özelliği, belirlenen problemin veya incelenen alanın sistemli ve yoğun bir etkileşim süreci içinde kapsamlı bir bakış açısıyla çözümlenmesidir. Nitel araştırma, genellikle araştırmacının ölçme aracı olarak öznel bakış açısını yansıttığı ve daha az ölçümlendirilmiş veri toplama araçlarının kullanıldığı, çözümlenmelerin genellikle sözcüklerle ve sözcüklerin bir araya getirildiği birtakım kodlar ve sembollerle yapıldığı çalışmalardır (Miles ve Huberman, 2015).

Bu çalışmada, araştırmaya konu olan olay, kişi ya da nesne, bulunduğu koşullar içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılacağından (Karasar, 2009) araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Bu sebeple araştırmada, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme girişiminde bulunulmadan belirlenmek istenen husus, gözlenip tespit edilmiştir.

Veri Kaynakları

Bu araştırmanın veri kaynağını, ülkemizdeki çocuk edebiyatı yazarlarından Fatma Hilal Başal’ın erken çocukluk dönemine yönelik kaleme aldığı ve Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları tarafından yayımlanan *Keloğlan Masalları* serisindeki 10 (on) çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın veri kaynağını oluşturan kitaplara ilişkin künye bilgileri Tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. Araştırmanın Veri Kaynağını Oluşturan Kitaplara İlişkin Bilgiler

Kitabın Adı	Yazarı	Yayınevi	Basım Yılı	Sayfa Sayısı
Keloğlan Dersini Alıyor	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Değirmenci	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Hayat Pınarı	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Haydutlar	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Hekim	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Köyde Yangın	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan ile Zehra Sultan	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	Fatma Hilal Başal	Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları	2022	22

Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

Bu araştırmada, yazılı birer araç olan çocuk kitapları üzerinde çalışıldığı için toplanan veriler, içerik çözümlemesi yoluyla incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde içerik çözümlemesi tekniklerinden “kategorisel çözümleme tekniği”nden yararlanılmıştır.

Çalışmanın güvenilirlik düzeyini belirlemek amacıyla, araştırmanın veri kaynağını oluşturan çocuk edebiyatı yapıtlarından seçkisiz olarak belirlenen üç kitap, iki ayrı araştırmacı tarafından ayrı ayrı incelenmiş, daha sonra bu iki araştırmacının değerlendirmeleri arasındaki tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Bunun için “Güvenirlik= Uzlaşma sayısı / Uzlaşma sayısı + Uzlaşmama sayısı” (Tavşancıl ve Aslan, 2001, s. 81) biçimindeki formülden faydalanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda araştırmacıların değerlendirmeleri arasındaki tutarlılık katsayısı 0,88 olarak belirlenmiştir.

Araştırmacıların yapmış oldukları değerlendirmeler arasındaki tutarlılık katsayısı 0,70'in üzerinde olduğundan, bu çalışmada incelenen kitapların güvenilir biçimde çözümlendiği söylenebilir (Strauss ve Corbin, 1990).

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan kitapların incelenmesi sonucu elde edilen veriler, tablolarda frekans (sıklık), yüzde ve yoğunluk puanı olarak gösterilmiştir. Yoğunluk puanı, "Kategori frekansı / Toplam ortalama sözcük sayısı" formülüne göre tespit edilmiştir. Bu formülde kullanılan ortalama sözcük sayısı, her kitabın rastgele başından, ortasından ve sonundan seçilen üç sayfadaki sözcük sayısı, kitabın sayfa sayısının çarpılmasıyla bulunmuştur. Yoğunluk puanlarının hesaplanması sonucu bulunan sayıların çok küçük olması ve küçük sayılarla çalışmanın yorumlamada zorluk çıkarması sebebiyle tüm değerlere ait yoğunluk puanları 1000 ile çarpılmıştır. Böylelikle değerlendirme aşamasında, puanların anlaşılması ve verilerin yorumlanmasında kolaylık sağlanmıştır. Elde edilen istatistiksel çözümlenmeler bağlamında veriler yorumlanmıştır.

Bulgular

UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden, araştırmanın çalışma kapsamı doğrultusunda incelenen masal kitaplarında en çok vurgu yapılan değer "sevgi" değeri olduğu bulgulanmıştır. "Sevgi" değerinin Fatma Hilal Başal tarafından yazılan "Keloğlan Masalları" serisinde yer alan 10 kitapta toplam 59 kez yinelendiği belirlenmiştir. "Sevgi" değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2. Sevgi Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Zehra Sultan	8	13,5	6,50
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	8	13,5	4,73
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	7	11,8	7,44
Keloğlan Dersini Alıyor	6	10,2	6,89
Keloğlan ile Değirmenci	6	10,2	6,52
Keloğlan ile Hayat Pınarı	6	10,2	6,97
Keloğlan ile Hekim	6	10,2	8,33
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	5	8,4	4,76
Keloğlan ile Köyde Yangın	4	6,8	4,30
Keloğlan ile Haydutlar	3	5,2	3,94
TOPLAM	59	100,0	60,38

Tablo 2'de görüldüğü gibi, "sevgi" değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 59 kez yer almıştır. Frekans sayısına göre "sevgi" değerinin en çok *Keloğlan ile Zehra Sultan* (f=8) ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (f=8) masallarında yer aldığı, en az ise *Keloğlan ile Haydutlar* (f=3) adlı masal kitabında bulunduğu belirlenmiştir.

Keloğlan ve annesinin birbirleriyle olan bağları ve hitap şekilleri masal kitaplarındaki sevgi değerinin temelini oluşturmaktadır. Keloğlan'ın annesine karşı "canım anam, gülüm anam", Keloğlan'ın annesinin ise oğluna "kel oğlum, keleş oğlum, aslan oğlum" şeklinde hitap etmesi birbirlerine karşı koşulsuz sevginin ve verdikleri

değerin bir göstergesidir. Keloğlan'ın babasının hayatta olmayışı ve tek çocuk olması, annesine bu denli bağlı ve sevgi dolu olmasının bir dayanağı olarak gösterilebilir. Bununla birlikte masal kitaplarında Allah sevgisi, aile sevgisi, hayvan sevgisi, insan sevgisi ve doğa sevgisi gibi birçok sevgi türü kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır.

UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “mutluluk” değeri, “sevgi” değerinden sonra, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplardan en sık yer verilen değer olarak belirlenmiştir. “Mutluluk” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. Mutluluk Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Değirmenci	8	18,2	8,69
Keloğlan ile Zehra Sultan	8	18,2	6,50
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	6	13,6	6,38
Keloğlan ile Hekim	5	11,3	6,94
Keloğlan ile Hayat Pınarı	4	9,2	4,65
Keloğlan ile Köyde Yangın	4	9,2	4,30
Keloğlan Dersini Alıyor	3	6,8	3,44
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	3	6,8	1,77
Keloğlan ile Haydutlar	2	4,5	2,63
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	1	2,2	0,95
TOPLAM	44	100,0	46,25

Tablo 3'te görüldüğü gibi “mutluluk” değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 44 kez vurgulanmıştır. Bu değer, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarından en çok *Keloğlan ile Değirmenci* (f=8) ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* (f=8) adlı kitaplarda bulunduğu, en az ise *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (f=1) adlı kitapta yer aldığı belirlenmiştir.

Masallarda mutluluk değeri; “sevinmek, gülümsemek, mutluluk, mutlu etmek, mutlu hissettirmek, sevinç, mutlu, memnun olmak” ifadeleriyle vurgulanmaktadır. Bununla birlikte masallarda yer alan “gözleri parlamak, havalara uçmak, yüzünde güller açmak ve gözlerinin içi gülmek” deyimleri de kişinin kalbinde yaşadığı mutluluk duygusunun davranışlar ve ifadelerle dışa aktarımını yansıtmaktadır. *Keloğlan ile Hekim* masalında ise hasta bebeğin uzun uğraşlar sonucunda hazırlanan ilacı içtikten sonra iyileşmesiyle annesinin mutluluktan ağlaması, mutluluk değerinin bir ifadeyle ölçülemeyip geniş bir kapsamda ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “yardımlaşma” değeri, “sevgi” ve “mutluluk” değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. “Yardımlaşma” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4. Yardımlaşma Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Hekim	12	28,6	16,66
Keloğlan ile Değirmenci	8	19,2	8,69
Keloğlan ile Hayat Pınarı	6	14,2	6,97
Keloğlan ile Zehra Sultan	5	11,9	4,06
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	4	9,6	4,25
Keloğlan Dersini Alıyor	3	7,2	3,44
Keloğlan ile Köyde Yangın	2	4,7	2,15
Keloğlan ile Haydutlar	1	2,3	1,31
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	1	2,3	0,95
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	0	0	0
TOPLAM	42	100,0	48,48

Tablo 4’te görüldüğü üzere, “yardımlaşma” değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 42 kez geçmektedir. Frekans sayısına göre en çok *Keloğlan ile Hekim* (f=12) masalında yer alan yardımlaşma değerinin *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masal kitabında ise hiç yer almadığı belirlenmiştir.

Masallarda yardımlaşma değeri; “yardımsever, yardım et, yardım ister, yardımlaşır, yardım eden, yardım edersen, yardım ediyor, yardım bekleyen, yardım, yardım etse, yardımını esirgemek” ifadeleriyle vurgulanmaktadır. Masallarda “yardıma koşmak” deyimini sıklıkla kullanılarak güç durumda olan kişilere istekle yardım edilmesi gerektiği düşüncesi vurgulanmaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor* masalında “istiflemeye yardım etmediği” ve *Keloğlan ile Hekim* masalında “kendimden güçsüz olana yardım etmeyeceksem” şeklinde olumsuzluk ekiyle kullanılan yardım kelimesi, masalların devamında yapılan olumsuz davranışın telafi edilmesiyle olumlu bir anlama dönüşmektedir. Masallarda olumsuz kavram kullanımı ise çocukların duyuşsal yönden farkına varıp kavradığı değerler doğrultusunda olumlu-olumsuz ifadeleri ayırt emesini sağlamaktadır. *Keloğlan ile Zehra Sultan* masalında “Ben anamdan muhtaç olana yardım etmeyi öğrendim.” ifadesi Keloğlan’ın yardımlaşma değerini annesinden taklit yoluyla öğrendiğini ve yeri geldiğinde kendi hayatında da uyguladığını göstermektedir. *Keloğlan ile Köyde Yangın* masalında ise Keloğlan’ın yangının söndürülmesi için Allah’tan yardım istemesi ve yağmurun yağmasıyla yangının sönmeye yardım eden Allah’a hep birlikte şükretmeleri, masalda tabiat üstü bir yardımlaşmanın varlığını çocuk okura duyumsatan bir anlatım örneği olarak değerlendirilebilir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “sorumluluk” değeri, “sevgi”, “mutluluk” ve “yardımlaşma” değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. “Yardımlaşma” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 5’te sunulmuştur:

Tablo 5. Sorumluluk Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan Dersini Alıyor	7	21,8	8,04
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	5	15,7	5,31
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	5	15,7	2,95
Keloğlan ile Değirmenci	4	12,5	4,34
Keloğlan ile Hekim	4	12,5	5,55
Keloğlan ile Haydutlar	3	9,4	3,94
Keloğlan ile Zehra Sultan	2	6,2	1,62
Keloğlan ile Hayat Pınarı	1	3,1	1,16
Keloğlan ile Köyde Yangın	1	3,1	1,07
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	0	0	0
TOPLAM	32	100,0	33,98

Tablo 5'te yer alan verilere göre, "sorumluluk" değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 32 kez geçmektedir. Frekans sayısına göre en çok *Keloğlan Dersini Alıyor* (f=7) masalında yer alan sorumluluk değerinin, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masal kitabında ise hiç işlenmediği belirlenmiştir.

Masallarda sorumluluk değeri, Keloğlan'ın annesinin, eşinin vefatından sonra Keloğlan'ın hem annesi hem babası olması, evinin bütün işini yüklenmesi, Keloğlan'ın ise canından çok sevdiği annesinin yüklerini hafifletmek için evin dışındaki işleri üstlenmesi, onun için çaba harcaması ve verilen görevleri istekli bir şekilde kabul etmesiyle ilgili yer alan ifadelerle vurgulanmaktadır. *Keloğlan ile Hayat Pınarı* masalında ise şırıl şırıl akan derenin, buğdayları büyütmede ve kuşların beslenmesinde görevinin olması, onun canlılar üzerinde sahip olduğu sorumluluğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bireyin kendisine ve ailesine karşı sorumlulukları ile birlikte topluma karşı da sorumlulukları bulunmaktadır. *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masalında Keloğlan ve köy halkının dereye karşı hatalarının farkına varıp en gencinden en yaşlısına güzel ve mutlu bir çevrede yaşamak için el birliğiyle çalışmalarını sorumluluk duygularının olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden "dürüstlük" değeri, "sevgi", "mutluluk", "yardımlaşma" ve "sorumluluk" değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. "Dürüstlük" değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6. Dürüstlük Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Zehra Sultan	7	23,4	5,69
Keloğlan ile Haydutlar	6	20,0	7,89
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	6	20,0	5,71

Keloğlan ile Değirmenci	3	10,0	3,26
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	3	10,0	1,77
Keloğlan ile Hayat Pınarı	2	6,7	2,32
Keloğlan ile Hekim	1	3,3	1,38
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	1	3,3	1,06
Keloğlan ile Köyde Yangın	1	3,3	1,07
Keloğlan Dersini Alıyor	0	0	0
TOPLAM	30	100,0	30,15

Tablo 6'da yer alan verilere göre "dürüstlük" değeri incelenen masal kitaplarında toplam 30 kez geçmektedir. Frekans sayısına göre en fazla *Keloğlan ile Zehra Sultan* (f=7) masalında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Haydutlar* (f=6), *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (f=6), *Keloğlan ile Değirmenci* (f=3), *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (f=3), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (f=2), *Keloğlan ile Hekim* (f=1), *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (f=1) ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* (f=1) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor* masal kitabında ise dürüstlük değerine ilişkin herhangi bir anlatım ya da ifadenin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Masallarda dürüstlük değeri, "dürüst, dürüstler ve dürüstlük" ifadeleriyle vurgulanmaktadır. *Keloğlan ile Haydutlar* masalında ise "doğru yoldan şaşma", "Allah her zaman doğru olanın yanındadır", "doğruluktan ayrılmam" ve "doğru sözlü çocuk" ifadeleriyle dürüstlük kelimesinin eş anlamlısı olan doğru, doğruluk kelimeleriyle vurgulanmaktadır. Masallarda geçen "hepsini anlatırım", "olanı biteni anlatmış", "tek tek anlatmış", "uzun uzun anlatmış" ve "bir bir anlatmış" ifadeleri bir konunun eksiksiz ve açıkça anlatıldığını vurgulayarak dürüstlük değerini örtük bir şekilde hissettirmektedir. *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masalında "hiç yalan söyler miyim?" ifadesi söylenen sözlerin doğru ve eksiksiz olduğunu vurguladığı için masaldaki dürüstlük değerini hissettirmektedir. Masalda yalan söylemek, kötü bir düşünce şeklinde nitelendirilerek tasvip edilmeyen bir davranış olarak görülmektedir. Bu durum çocuklar açısından olumlu bir örnek olarak değerlendirilebilir. *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masalında Keloğlan'ın sarayda kalma daveti üzerine cihana nam salmış bir padişaha, kendisi için dünyanın en güzel yerinin köyü ve ailesinin yanı olduğunu söylemesi masalda örtük olarak dürüstlük değerini hissettirmektedir. Bununla birlikte masalda, dürüst çocukların toplumda saygın bir yere sahip olacağı çocuk okura hissettirilmektedir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden "saygı" değeri, "sevgi", "mutluluk", "yardımlaşma" ve "sorumluluk" ve "dürüstlük" değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. "Saygı" değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 7'de sunulmuştur:

Tablo 7. Saygı Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Değirmenci	4	23,5	4,34
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	4	23,5	3,80
Keloğlan ile Zehra Sultan	3	17,6	2,43

Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	2	11,8	1,18
Keloğlan Dersini Alıyor	1	5,9	1,14
Keloğlan ile Hayat Pınarı	1	5,9	1,16
Keloğlan ile Hekim	1	5,9	1,38
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	1	5,9	1,06
Keloğlan ile Haydutlar	0	0	0
Keloğlan ile Köyde Yangın	0	0	0
TOPLAM	17	100,0	16,49

Tablo 7’de yer alan verilere göre “saygı” değeri incelenen masal kitaplarında toplam 17 kez geçmektedir. Frekans sayısına göre en fazla *Keloğlan ile Değirmenci* (f=4) ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (f=4) masallarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Zehra Sultan* (f=3), *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (f=2), *Keloğlan Dersini Alıyor* (f=1), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (f=1), *Keloğlan ile Hekim* (f=1) ve *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (f=1) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan ile Haydutlar* ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* masal kitaplarında ise saygı değerine ilişkin herhangi bir ifadenin yer almadığı belirlenmiştir.

Masalarda saygı değeri, genellikle büyüklere saygı konusu bağlamında ele alınmaktadır. Keloğlan’ın yaşı dolayısıyla kendisinden sorumlu olan ebeveyninden yapacağı iş gereği izin istemesi ve annesinin ellerini öpüp helalleşmesi onun büyüklere karşı saygılı bir birey olduğunu göstermektedir. *Keloğlan ile Hayat Pınarı* masalında “başkasına hayat hakkı tanımayan” ifadesi ile yaşam hakkına saygı konusu vurgulanmaktadır. Masalda bu ifade devlerin, canlıların yaşama hakkına saygı duymadıklarını belirtmektedir. Fakat yaşama hakkı canlıların var olmasında ve hayatlarını devam ettirmesindeki en önemli şarttır. *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masalında Keloğlan’ın, Padişah’a ve Suna Sultan’a karşı “Padişahım, Sultanım” şeklinde hitap etmesi, elleri önünde bağlı durması onun devlet büyüğüne saygı duyduğunun göstergesidir. *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masalında ise emanete ve hayvanlara saygı konusu dikkat çekmektedir. Masalda Keloğlan, dostu Karabaş’ı emanet olarak nitelendirmekte ve ona zarar gelir endişesiyle mağaraya ilk olarak kendisi girmektedir. Keloğlan’ın bu hassas davranışı, kendisine emanet edilen bir varlığa karşı saygılı bir birey olduğunun göstergesidir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “birlik” değeri, “sevgi”, “mutluluk”, “yardımlaşma” ve “sorumluluk”, “dürüstlük” ve “saygı” değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. “Birlik” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 8’de sunulmuştur:

Tablo 8. Birlik Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	6	42,9	3,55
Keloğlan ile Köyde Yangın	3	21,6	3,22
Keloğlan ile Değirmenci	1	7,1	1,08

Keloğlan ile Hayat Pınarı	1	7,1	1,16
Keloğlan ile Haydutlar	1	7,1	1,31
Keloğlan ile Hekim	1	7,1	1,38
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	1	7,1	1,06
Keloğlan Dersini Alıyor	0	0	0
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	0	0	0
Keloğlan ile Zehra Sultan	0	0	0
TOPLAM	14	100,0	12,76

Tablo 8’de yer alan verilere göre “birlik” değeri incelenen masal kitaplarında toplam 14 yerde geçmektedir. Frekans sayısına göre en fazla *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (f=6) masalında yer alan değer *Keloğlan ile Köyde Yangın* masalında 3 kez geçmekteyken, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Hekim* ve *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* masal kitaplarında ise birer kez yer almaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* masal kitaplarında ise birlik değerine herhangi bir göndermede bulunulmadığı belirlenmiştir.

Masallarda birlik değeri, Keloğlan’ın, annesine ev işlerinde yardım etmesi ve geçim derdine ortak olması, yalnız kaldıkları bu hayat yolculuğunda birbirlerinin yol arkadaşı ve destekçisi olmaları konusu bağlamında sıklıkla vurgulanmaktadır. Çünkü birlik değeri, ortak bir amaç doğrultusunda birlikte çalışmayı da ifade etmektedir. *Keloğlan ile Hayat Pınarı* masalında birlik değeri, “imece” kelimesi ve “herkes birbirinin yardımına koşmuş” ifadesi ile belirtilmiştir. İmece, “Kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi” (Tezcan Aksu, Akalın ve Toparlı, 2011, s. 1182) anlamına gelmektedir. Birlik değerinin yer aldığı cümle ise imece kelimesi ve anlamını aynı anda içinde barındırmaktadır. *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masalında ise “su beni gözetir, ben de onun menfaatini kollarım”, “sen olmazsan biz de olmayız”, “derenin dostu dostum, derdimin ortağı dostum”, “hepsi bir olup” ifadeleri ile birlik değeri örtük bir şekilde vurgulanmaktadır. *Keloğlan ile Değirmenci* masalında “Bir elin nesi var, iki elin sesi var.” atasözü ile birlik değerine vurgu yapılmıştır. Bu atasözü, bilindiği gibi, zor ve büyük işlerde insanların birbirlerine yardım ederek başarı sağlayacağını ifade etmektedir. Keloğlan’ın değirmenciye bir hafta sürecek çuvalları öğütme işinin kısa sürede bitmesi için yardım talebinde bulunması da atasözünün anlamını çocuk okura duyumsatır niteliktedir. *Keloğlan ile Köyde Yangın* masalında ise köyde şenliklerin yapılması ve bu yapılan şenliklerde delikanlılardan annelere ve çocuklara kadar herkesin emeğinin olması masaldaki birlik değerini hissettirmektedir. Bununla birlikte köyde çıkan yangında köylülerin evlerindeki kova, ibrik ve bidonları suyla doldurarak hep birlikte yangını söndürmeye çalışmaları, masaldaki birlik ve beraberliğin önemine yapılan bir vurgu niteliği taşımaktadır.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “sadelik” değeri, “sevgi”, “mutluluk”, “yardımlaşma” ve “sorumluluk”, “dürüstlük”, “saygı” ve “birlik” değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. “Sadelik” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 9’da sunulmuştur:

Tablo 9. Sadelik Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Hayat Pınarı	2	25,0	2,32
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	2	25,0	1,90
Keloğlan Dersini Alıyor	1	12,5	1,14
Keloğlan ile Değirmenci	1	12,5	1,08
Keloğlan ile Hekim	1	12,5	1,38
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	1	12,5	1,06
Keloğlan ile Haydutlar	0	0	0
Keloğlan ile Köyde Yangın	0	0	0
Keloğlan ile Zehra Sultan	0	0	0
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	0	0	0
TOPLAM	8	100,0	8,88

Tablo 9’da yer alan verilere göre “sadelik” değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 8 kez geçmektedir. *Keloğlan ile Hayat Pınarı* ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* adlı masal kitaplarında 2’şer kez geçen “sadelik” değeri, *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Hekim* ve *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* adlı masal kitaplarında 1’er kez geçmektedir. Buna karşılık serinin diğer kitapları olan *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Köyde Yangın*, *Keloğlan ile Zehra Sultan* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* adlı masal kitaplarında ise “sadelik” değerine yönelik herhangi bir ifadenin yer almadığı görülmektedir.

İncelenen masalarda sadelik değeri, “kutu gibi küçük bir evde”, “iki göz oda”, köyde hayat sade”, “küçük bir köyde, köyün en küçük, en huzurlu evinde”, “sarı boyalı küçük bir köy evi”, “küçücük köyündeki ufacık evi” ve “küçük bir köyde, bu küçük köyün küçük bir evinde” ifadeleriyle vurgulanmaktadır. Bu ifadeler Keloğlan ve annesinin yaşadığı evin, yalın ve abartıdan uzak bir yapısı olduğunu, köy evinin kerpiçten ve abartısız bir renkle olmasının sade bir hayatı nitelendirdiğini belirtmektedir. *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masalında ise sadelik değeri, Keloğlan’ın ömründe gördüğü en görkemli yapı olan saray karşısında kendi güzel köyünde yaşamayı tercih etmesi ile hissettirilmektedir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “barış/huzur” değeri, “sevgi”, “mutluluk”, “yardımlaşma” ve “sorumluluk”, “dürüstlük”, “saygı”, “birlik” ve “sadelik” değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. “Barış/huzur” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 10’da sunulmuştur:

Tablo 10. Barış/Huzur Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile Hayat Pınarı	2	28,7	2,32

Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	2	28,7	1,90
Keloğlan ile Hekim	1	14,2	1,38
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	1	14,2	1,06
Keloğlan ile Köyde Yangın	1	14,2	1,07
Keloğlan Dersini Alıyor	0	0	0
Keloğlan ile Değirmenci	0	0	0
Keloğlan ile Haydutlar	0	0	0
Keloğlan ile Zehra Sultan	0	0	0
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	0	0	0
TOPLAM	7	100,0	7,73

Tablo 10'da yer alan verilere göre "barış/huzur" değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 7 kez geçmektedir. Barış/huzur değeri, *Keloğlan ile Hayat Pınarı* ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* adlı masal kitaplarında 2'şer kez yer alırken, *Keloğlan ile Hekim*, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* adlı masal kitaplarında 1'er kez geçmektedir. Buna karşılık bu değer, incelenen masal kitaplarından *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Zehra Sultan* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* adlı kitaplarda hiç geçmediği belirlenmiştir.

Masalarda barış/huzur değeri, "huzurlu bir köyde", "huzur ve mutluluk içinde", "huzur hakimmiş" ve "huzur veren yüzünü" ifadeleriyle doğrudan vurgulanmaktadır. *Keloğlan ile Hayat Pınarı* masalında ise "içi ferahlamak" deyimini ile huzur değeri vurgulanmaktadır. "Gönlü ferahlamak" (Bilgin ve Bilgin, 2014: 1435) anlamına gelen deyim, masalda Keloğlan'ın sıkıntıları ortadan kaldırmak için çıktığı yolda sonuca yaklaştığını hissederek rahatlamasına işaret ettiği için huzur değerini ifade etmektedir. *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* masalında Korkut Dayı'nın kendisinin emeğini hiçe sayan ve fedakarlıklarına rağmen yıllarca bağlarını koparan kardeşi Turgut'u affederek ona samimiyetle yaklaşması barış değerini açık bir şekilde ifade etmektedir. *Keloğlan ile Köyde Yangın* masalında ise köyde çıkan yangının, yağmurun yağmasıyla sönmeye köy halkının içinin rahatlamasını sağlamış ve hiçbir olumsuzluk yaşanmamış gibi mutlu bir şekilde ziyafet ve şenliklerine devam etmişler. Köy halkının yaşadıkları talihsizlik sonucu ferahlamaları masaldaki huzur değerini hissettirmektedir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden "alçakgönüllülük" değeri, "sevgi", "mutluluk", "yardımlaşma" ve "sorumluluk", "dürüstlük", "saygı", "birlik" "sadelik" ve "barış/huzur" değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. "Alçakgönüllülük" değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 11'de sunulmuştur:

Tablo 11. Alçakgönüllülük Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	2	33,3	1,90
Keloğlan ile Zehra Sultan	2	33,3	1,62

Keloğlan ile Değirmenci	1	16,7	1,08
Keloğlan ile Haydutlar	1	16,7	1,31
Keloğlan Dersini Alıyor	0	0	0
Keloğlan ile Hayat Pınarı	0	0	0
Keloğlan ile Hekim	0	0	0
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	0	0	0
Keloğlan ile Köyde Yangın	0	0	0
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	0	0	0
TOPLAM	6	100,0	5,91

Tablo 11’de yer alan verilere göre “alçakgönüllülük” değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 6 kez yer almaktadır. *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* adlı masal kitaplarında “alçakgönüllülük” değeri 2’şer kez yer alırken, *Keloğlan ile Değirmenci* ve *Keloğlan ile Haydutlar* adlı masal kitaplarında 1’er kez geçmektedir. Buna karşılık serinin diğer masal kitapları olan *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Hekim*, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler*, *Keloğlan ile Köyde Yangın* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* adlı kitaplarda ise “alçakgönüllülük” değerine yönelik herhangi bir ifade yer almadığı belirlenmiştir.

Keloğlan ile Değirmenci masalında Keloğlan, değirmencinin vasiyetine rağmen büyülenmeyerek, ileride usta olabileceği halde ustasının yanında her daim çırak kalmayı göze alarak “değirmenci dayı hayatta olsaydı da bir ömür çıraklık etseydim ona!” sözleri ile örtük olarak alçakgönüllülük değerini ifade etmektedir. *Keloğlan ile Haydutlar* masalında ise haydutların, Keloğlan’ın dürüstlüğü karşısında pişman olmalarından dolayı Keloğlan’ın onları affetmesi ve onlara karşı büyülenmeden mütevazi bir biçimde tavır sergilemesi alçakgönüllülük değerinin önemini hissettirmektedir. Çünkü alçakgönüllülük, iyi bir şey yaptığını bildiğinde bile övünmeden ve gösteriş yapmadan kendini ifade edebilmektir. *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masalında padişahın, Keloğlan’ın davranışlarını ve sözlerini beğenerek sarayda beraber yaşamaya davet etmesi ve övgüde bulunmasına rağmen Keloğlan’ın başarısı ve iyi özellikleri ile övünmemesi ve Padişah’a karşı mütevazi bir tavır sergilemesi masaldaki alçakgönüllülük değerini vurgulamaktadır. *Keloğlan ile Zehra Sultan* masalında ise Keloğlan’ın Zehra Sultan’ı kurtarıp sarayına teslim etmesi üzerine padişahın “Dile benden ne dersen!” ifadesine karşılık Keloğlan’ın mütevazi bir üslup ile sadece kızı Zehra’yı arada görmek istediğini belirtmesi örtük olarak alçakgönüllülük değerini ifade etmektedir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında, UNESCO Değerler Listesinde yer alan değerlerden “hoşgörü (tolerans)” değeri, “sevgi”, “mutluluk”, “yardımlaşma” ve “sorumluluk”, “dürüstlük”, “saygı”, “birlik”, “sadelik”, “barış/huzur” ve “alçakgönüllülük” değerlerinden sonra en sık karşılaşılan değer olarak yer almaktadır. “Hoşgörü (tolerans)” değerinin, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarında yer alma sıklığı, yüzdesi ve yoğunluk puanına ilişkin bilgiler Tablo 12’de sunulmuştur:

Tablo 12. Hoşgörü (Tolerans) Değerinin Masal Kitaplarındaki Frekans, Yüzde ve Yoğunluk Puanı Sayıları

Masal Kitapları	f	%	YP
Keloğlan Dersini Alıyor	1	20,0	1,14

Keloğlan ile Hekim	1	20,0	1,38
Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler	1	20,0	1,06
Keloğlan ile Köyde Yangın	1	20,0	1,07
Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor	1	20,0	0,59
Keloğlan ile Değirmenci	0	0	0
Keloğlan ile Hayat Pınarı	0	0	0
Keloğlan ile Haydutlar	0	0	0
Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah	0	0	0
Keloğlan ile Zehra Sultan	0	0	0
TOPLAM	5	100,0	5,24

Tablo 12’de yer alan verilere göre hoşgörü (tolerans) değeri, incelenen masal kitaplarında toplam 5 kez geçmektedir. Bu değer, araştırmanın veri kaynağını oluşturan masal kitaplarından *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Hekim*, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler*, *Keloğlan ile Köyde Yangın* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* adlı kitaplarda 1’er kez yer almaktayken, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* adlı kitaplarda hiç yer almamaktadır.

Keloğlan Dersini Alıyor masalında, annesinin her zaman destekçisi olan Keloğlan’ın, yaz sıcağına dayanamayıp biraz dinlenip kalkacağına söz vererek tekrar yatması söz konusudur. Keloğlan’ın bu davranışının annesi tarafından sabırla karşılanması masaldaki hoşgörü (tolerans) değerini ifade etmektedir. *Keloğlan ile Hekim* masalında, Keloğlan’ın, kendi hastalarını hemen iyileştiremeyeceğini söyleyen hekime karşı iyi davranması ve onu önce diğer hastasına yetiştirmeyi teklif etmesi masaldaki hoşgörü (tolerans) değerini örtük bir şekilde hissettirmektedir. *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* masalında, Korkut Dayı’nın kendisine ve ailesine karşı yanlış davranışlar sergileyen kardeşi Turgut’u, af dilemesi sonucu anlayışla karşılayarak hoş görmesi masaldaki hoşgörü (tolerans) değerini ifade etmektedir. *Keloğlan ile Köyde Yangın* masalında, Mehmet Dayı’nın, kazanların altında ateş bırakması sonucu köyde yangın çıkarmasına rağmen köyde herkes tarafından sevilen İsmail Amca’nın bu hataya göz yumması masaldaki hoşgörü (tolerans) değerini hissettirmektedir. *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masalında ise derenin, köylülerin kötü tavrını görmezden gelerek onlara hatalarını düzeltmeleri için bir yıl süre vermesi örtük bir şekilde hoşgörü (tolerans) değerini ifade etmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde *Keloğlan Dersini Alıyor* masal kitabında değerlerin 22 kez, *Keloğlan ile Değirmenci* masal kitabında 36 kez, *Keloğlan ile Hayat Pınarı* masal kitabında 25 kez, *Keloğlan ile Haydutlar* masal kitabında 17 kez, *Keloğlan ile Hekim* kitabında 33 kez, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masal kitabında 23 kez, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* masal kitabında 28 kez, *Keloğlan ile Köyde Yangın* masal kitabında 17 kez, *Keloğlan ile Zehra Sultan* masal kitabında 35 kez ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masal kitabında 28 kez, genel toplamda ise 264 kez yer aldığı tespit edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, Fatma Hilal Başal tarafından yazılan *Keloğlan Masalları* serisindeki; *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Hekim*, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah*, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler*, *Keloğlan ile Köyde Yangın*, *Keloğlan ile Zehra Sultan* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* adlı masal kitaplarında yer alan değerlerin UNESCO Değerler Listesi bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırma kapsamında incelenen kitaplarda “alçakgönüllülük, barış/huzur, birlik, dürüstlük, hoşgörü/tolerans, mutluluk, özgürlük, sadelik, saygı, sevgi, sorumluluk ve yardımlaşma” değerleri incelenmiş ve inceleme sonucunda ölçüt alınan on iki değerden biri olan “özgürlük” değerinin, incelenen masal kitaplarının hiçbirinde yer almadığı tespit edilmiştir.

Araştırmada incelenen 10 masal kitabında yoğunluk puanının en çok *Keloğlan ile Hekim* (YP=45.76), en az ise *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (YP=16.54) masal kitabında yer aldığı tespit edilmiştir. Diğer masal kitaplarında ise yoğunluk puanı sırasıyla *Keloğlan ile Değirmenci* (YP=39.08), *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (YP=29.74), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (YP=29.03), *Keloğlan ile Zehra Sultan* (YP=28.42), *Keloğlan Dersini Alıyor* (YP=25.23), *Keloğlan ile Haydutlar* (YP=22.33), *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (YP=21.87) ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* (YP=18.25) olarak tespit edilmiştir.

İncelenen masal kitaplarında en çok sevgi (f=59), en az ise hoşgörü (tolerans) (f=5) değerine yer verilmiştir. Mutluluk (f=44), yardımlaşma (f=42), sorumluluk (f=32) ve dürüstlük (f=30) değerlerine masal kitaplarında çok yer verilirken, saygı (f=17), birlik (f=14), sadelik (f=8), barış/huzur (f=7) ve alçakgönüllülük (f=6) değerlerine ise masal kitaplarında daha az yer almıştır.

Masallarda en çok yer alan sevgi değeri, ele alınan 10 masal kitabında da yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=13.5) ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=13.5) masal kitaplarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=11.8), *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=10.2), *Keloğlan ile Değirmenci* (%=10.2), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=10.2), *Keloğlan ile Hekim* (%=10.2), *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=8.4), *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=6.8) ve *Keloğlan ile Haydutlar* (%=5.2) masal kitaplarında yer almaktadır.

Mutluluk değeri, ele alınan 10 masal kitabında da yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Değirmenci* (%=18.2) ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=18.2) masal kitaplarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=13.6), *Keloğlan ile Hekim* (%=11.3), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=9.2), *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=9.2), *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=6.8), *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=6.8), *Keloğlan ile Haydutlar* (%=4.5), ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=2.2) masal kitaplarında yer almaktadır.

Yardımlaşma değeri, ele alınan 10 masal kitabından 9’unda yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Hekim* (%=28.6) masal kitabında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Değirmenci* (%=19.2), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=14.2), *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=11.9), *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=9.6), *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=7.2), *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=4.7), *Keloğlan ile Haydutlar* (%=2.3) ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=2.3) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masal kitabında ise yardımlaşma değeri yer almamaktadır.

Sorumluluk değeri, ele alınan 10 masal kitabından 9’unda yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=21.8) masal kitabında yer alan değer

sırasıyla *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=15.7), *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=15.7), *Keloğlan ile Değirmenci* (%=12.5), *Keloğlan ile Hekim* (%=12.5), *Keloğlan ile Haydutlar* (%=9.4), *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=6.2), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=3.1) ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=3.1) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* masal kitabında ise sorumluluk değeri yer almamaktadır.

Dürüstlük değeri, ele alınan 10 masal kitabından 9'unda yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=23.4) masal kitabında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Haydutlar* (%=20.0), *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=20.0), *Keloğlan ile Değirmenci* (%=10.0), *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=10.0), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=6.7), *Keloğlan ile Hekim* (%=3.3), *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=3.3) ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=3.3) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor* masal kitabında ise dürüstlük değeri yer almamaktadır.

Masallarda daha az yer alan saygı değeri, ele alınan 10 masal kitabından 8'inde yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Değirmenci* (%=23.5) ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=23.5) masal kitaplarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=17.6), *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=11.8), *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=5.9), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=5.9), *Keloğlan ile Hekim* (%=5.9) ve *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=5.9) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan ile Haydutlar* ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* masal kitaplarında ise saygı değeri yer almamaktadır.

Birlik değeri, ele alınan 10 masal kitabından 7'sinde yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=42.9) masal kitabında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=21.6), *Keloğlan ile Değirmenci* (%=7.1), *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=7.1), *Keloğlan ile Haydutlar* (%=7.1), *Keloğlan ile Hekim* (%=7.1), ve *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=7.1) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* masal kitaplarında ise birlik değeri yer almamaktadır.

Sadelik değeri, ele alınan 10 masal kitabından 6'sında yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=25.0) ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=25.0) masal kitaplarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=12.5), *Keloğlan ile Değirmenci* (%=12.5), *Keloğlan ile Hekim* (%=12.5), ve *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=12.5) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Köyde Yangın*, *Keloğlan ile Zehra Sultan* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masal kitaplarında ise sadelik değeri yer almamaktadır.

Barış /huzur değeri, ele alınan 10 masal kitabından 5'inde yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile Hayat Pınarı* (%=28.7) ve *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=28.7) masal kitaplarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Hekim* (%=14.2), *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=14.2) ve *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=14.2) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile Zehra Sultan* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masal kitaplarında ise barış/huzur değeri yer almamaktadır.

Alçakgönüllülük değeri, ele alınan 10 masal kitabından 4'ünde yer almaktadır. Yüzde puanına göre en fazla *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* (%=33.3) ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* (%=33.3) masal kitaplarında yer alan değer sırasıyla *Keloğlan ile Değirmenci* (%=16.7) ve *Keloğlan ile Haydutlar* (%=16.7) masal kitaplarında yer almaktadır. *Keloğlan Dersini Alıyor*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Hekim*, *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler*, *Keloğlan ile Köyde Yangın* ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* masal kitaplarında ise alçakgönüllülük değeri yer almamaktadır.

Masallarda en az yer alan hoşgörü (tolerans) değeri, ele alınan 10 masal kitabından 5'inde yer almaktadır. Yüzde puanına göre hoşgörü (tolerans) değeri *Keloğlan Dersini Alıyor* (%=20.0), *Keloğlan ile Hekim* (%=20.0), *Keloğlan ile Korkut ve Turgut Kardeşler* (%=20.0), *Keloğlan ile Köyde Yangın* (%=20.0) ve *Keloğlan Köyünün Kahramanı Oluyor* (%=20.0) masal kitaplarında eşit oranda yer almaktadır. *Keloğlan ile Değirmenci*, *Keloğlan ile Hayat Pınarı*, *Keloğlan ile Haydutlar*, *Keloğlan ile İyi Yürekli Padişah* ve *Keloğlan ile Zehra Sultan* masal kitaplarında ise hoşgörü (tolerans) değeri yer almamaktadır.

İncelenen masal kitaplarına bakıldığında, çocuğun ya da okuyucunun Keloğlan veya yan karakterlerle özdeşim kurarak ruhsal, bilişsel ve sosyal gelişimini destekleyici nitelikler taşıdıkları görülmektedir. Bununla birlikte masallarda ele alınan olaylarda işlenen değerlerle sosyal değer kazanımı artırılarak okurun evrensel değerlere ilişkin olumlu tutumlar sergilemesi amaçlanmıştır. Masallarda olumlu ifadelerin yer almasının yanında tembellik, üşengeçlik, alay etme gibi olumsuz ifadeler de yer verildiği görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bu bulgular, Çetin (2018) ve Özer (2019) tarafından yapılan çalışmalardan elde edilen bulgularla kısmen örtüşmektedir. Çetin (2018) TRT Çocuk kanalında yayımlanan Keloğlan Masalları çizgi filmini Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi (1-10. Sınıflar) Öğretim Programı'nda hedeflenen temel değerlere göre incelediği çalışmanın sonucunda Keloğlan masallarının yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türkçe öğretimi ve değer aktarımında kullanılabileceği sonucuna ulaşmıştır. Özer (2019) de Tahir Alangu'nun Keloğlan Masalları, Mustafa Özçelik'in Keloğlan Masalları, Saim Sakaoglu'nun Türk Masalları ve Fahri Celal Göktulga'nın Keloğlan Çanakkale Savaşı'nda adlı kitaplarında yer alan 30 Keloğlan masalını 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan 10 değere göre incelemiş ve araştırmanın sonucunda bu kitaplardan Mustafa Özçelik'in Keloğlan Masalları ve Fahri Celal Göktulga'nın Keloğlan Çanakkale Savaşı'nda adlı kitapları değerler eğitiminde kullanılabilecek yardımcı kaynak olarak görülürken, diğer kitapların değerler eğitimi açısından yetersiz ve düzenlenmesi gereken kaynaklar olduğu belirtilmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler tanıklığında, UNESCO Değerler Listesi'nde yer alan değerlerin çocuklara aktarılmasında, araştırma kapsamında incelenen masal kitaplarından anne babalar ve öğretmenler tarafından yararlanılabileceği söylenebilir. Ayrıca, araştırmanın veri kaynağını oluşturan Keloğlan masalları, başka araştırmacılar tarafından çocuk edebiyatının farklı konuları bağlamında incelemeye tabi tutulabilir.

Kaynakça

- Akkaya, N. (2014). Keloğlan Masallarında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 312-324.
- Altuntaş Gürsoy, İ. (2020). *Çocuk Edebiyatında Yazınsal Türler* (ed. Sedat Karagül ve Erhan Şen). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aslan, C. (2019). *Çocuk Edebiyatı ve Duyarlık Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Berge, H. (2019). *Çizgi Masal Karakterlerinin Ego Durumlarının Transaksyonel Analizi: Keloğlan Masalları*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacı Bayram Veli Üniversitesi.
- Bilgin, M. ve Bilgin, A. C. (2014). *Tanıklarıyla Deyimler Sözlüğü*. İzmir: Yayın-B Yayınları.
- Cerit, E. (2015). *Türkiye'de Yayımlanan Türk Masal Kitaplarının Grafik Tasarım Öğeleri Açısından İncelenmesi: Keloğlan Masalları Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.

- Çetin, İ. (2018). *Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretiminde Çizgi Filmler Yoluyla Değerler Aktarımı (Keloğlan Masalları Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Dilidüzgün, S. (2003). *Çağdaş Çocuk Yazını*. İstanbul: MORPA Kültür Yayınları.
- Diren, N. (2013). *Translation of Children's Literature: A Study on Keloğlan Masallari and Their Translations into English*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Atılım Üniversitesi.
- Dursun, A. (2008). *Keloğlan Masallarının Tespiti ve Tasnifi*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Gişi, C. (2019). *Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Eserlerin UNESCO Tarafından Kabul Edilen Değerler Çerçevesinde İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.
- Güney, S. (2021). *Eğitim Filmlerinde Yer Alan Değerlerin Evrensel Değerler Çerçevesinde İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.
- Hayran, Z. (2020). *Çocuk Edebiyatı Tarihi* (ed. Sedat Karagül ve Erhan Şen). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karagül, S. (2019). *Çocuk Edebiyatının Temel İşlevleri: Felski'nin Yaklaşımı Doğrultusunda Bir Değerlendirme*. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 334-351.
- Karagül, S. (2020). *Çocuk Edebiyatı ve Temel Nitelikleri* (ed. Sedat Karagül ve Erhan Şen). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayıncılık.
- Kaymak, N. (2020). *Yerli ve Yabancı Çizgi Filmlerin Evrensel Değerler Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Köseoğlu, M. (2022). *Maysa ve Bulut Çizgi Filminin UNESCO Yaşayan Evrensel Değerler Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010). *İlk Ders Genelgesi (B.08.0.TTK.0.72.02.00)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Miles, H. B. & Huberman, M. (2015). *Nitel Veri Analizi* (çev. ed. Sadegül Akbaba Altun ve Ali Ersoy). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Neydim, N. (2007). *Dünyada ve Türkiye'de Çocuk Edebiyatının Tarihsel Gelişimi* (ed. Zeliha Güneş). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Oğuzkan, F. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ourakova, L. (2001). *Anadolu'daki Keloğlan Masalları ile Kazakistan'daki Tazşa Bala Masallarının Mukayesesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Özcan, A. (1991). *Eine Vergleichende Studie Der Ausgewaehlten Original Türkischen 'Keloğlan Masallari' Von T. Alangu Mit Den Neuen Deutschen*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Özer, D. (2019). *Keloğlan Masallarının Değer Aktarımı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.
- Russell, D. L. (2004). *Literature for Children*. London: Pearson Education.

- Sever, S. (2013). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Sever, E.- vd. (2015). Pertev Naili Boratav'ın Zaman Zaman İçinde Masal Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı, 246-263.
- Sezgin, M. S. (2018). *Tiyatroda El Kuklasının Teknik Özelliklerinin Araştırılması ve 'Keloğlan Macun' Adlı Masaldan El Kuklasına Bir Uygulama Çalışması*. Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Strauss, A. ve Corbin, J. (1990). *Basics Of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. New York: Sage Publications.
- Şirin, M. R. (2019). *Masal Atlası*. İstanbul: Uçan At Yayınları.
- Tavşancıl, E. & Aslan, A. E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tezcan Aksu, B.- vd. (2011). *Türk Atasözleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkan, F. T. (2010). *Keloğlan Masallarının Bilişsel Gelişim Açısından İncelenmesi (6-12 Yaş)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Yalçın, A. & Aytaş, G. (2017). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yardımcı, M. ve Tuncer, H. (2002). *Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.